

NORGES HØYESTERETT

Den 9. juli 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Skoghøy, Webster og Bull i

HR-2015-01472-U, (sak nr. 2015/1159), sivil sak, anke over kjennelse:

A

B

C

D

(advokat Edmund A. Bolstad)

mot

Betesda AS

(advokat Arild Nundal)

E

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over rettsregulerende vedtak av jordskifteretten. Det sentrale spørsmål for Høyesterett er om det er lagmannsretten eller jordskifteoverretten som er rett ankeinstans.
- (2) Saken har sin bakgrunn i at E, eier av gnr. 166 bnr. 1253, med adresse --- 0 i Bergen, krevde sak for jordskifteretten for å få fastlagt veirett til sin eiendom.
- (3) Nord- og Midhordland jordskifterett kom i vedtak 14. oktober 2014 til en løsning der gnr. 166 bnr. 1253 byttet noe areal med gnr. 166 bnr. 1250 for å få veirett, jf. jordskifteloven § 2 første ledd bokstav b. Eierne av gnr. 166 bnr. 1137, A, B, C og D, ble gjort til parter i jordskiftesaken fordi det var uklart om det var en veirett over deres eiendom.
- (4) Eieren av bnr. 1250, Betesda AS, anket 21. november 2014 jordskifterettens avgjørelse både til Gulating lagmannsrett og Gulating jordskifteoverrett. I anken til lagmannsretten ble det anført at jordskifteretten hadde begått en saksbehandlingsfeil ved å gjennomføre omforming av eiendommene etter jordskifteloven § 2 bokstav b uten først å ta stilling til rekvirentens krav om rettsutgreiing etter jordskifteloven § 88a. Anken til jordskifteoverretten ble begrunnet med at vilkårene for jordskifte etter jordskifteloven § 2 første ledd bokstav b, jf. § 3 bokstav a ikke

er oppfylt.

- (5) Under den videre saksforberedelsen for lagmannsretten oppstod det tvist om verdien av tvistegenstanden var mindre enn 125 000 kroner, slik at det var nødvendig med samtykke fra lagmannsretten etter tvisteloven § 29-13 første ledd, jf. jordskifteloven § 63 tredje ledd. Eierne av bnr. 1137 og eier av bnr. 1253 mente at kravet til ankesum ikke var oppfylt.
- (6) Gulating lagmannsrett kom i avgjørelse 9. april 2015 til at tvistegenstandens verdi ikke er mindre enn 125 000 kroner, og at det derfor ikke var nødvendig med samtykke til anke. Lagmannsrettens avgjørelse, som er kalt "kjennelse", har denne slutning:

- "1. **Anken fremmes.**
2. **I sakskostnader betaler E, A, B, C og D til AS Betesda kroner 10.000 – titusen – innen 2 – to – uker fra forkynnelse av kjennelsen."**

- (7) Eierne av bnr. 1137 – *A, B, C og D* – har anket lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett. De har i hovedsak anført at lagmannsretten har fastsatt verdien av ankegenstanden i strid med reglene i tvisteloven kapittel 17. Videre har de anført at anken til lagmannsretten uansett skulle vært avvist fordi jordskifteoverretten, ikke lagmannsretten, er rett ankeinstans. I tillegg har de anket over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse, og anført at sakskostnadene for denne delen av saken skal tas med i avgjørelsen som avslutter saken, ikke i lagmannsrettens avgjørelse om tvistesum. De ankende parter har nedlagt slik påstand:

- "1. **Avgjerda om å fremja anken vert oppheva.**
2. **Sakskostnadsavgjerda vert oppheva.**
3. **Ankesaka vert avvist frå lagmannsretten.**
4. **Betesda AS vert dømd til å erstatta dei ankande partane sakskostnadane for Gulating lagmannsrett og Høgsteretts ankeutval."**

- (8) Eieren av bnr. 1250 – *Betesda AS* – har i tilsvaret anført at lagmannsretten har vurdert ankegenstandens verdi på riktig måte. Når det gjelder spørsmålet om hvem som er rett ankeinstans, viser Betesda AS til at lagmannsretten ikke har tatt stilling til dette, og at dette heller ikke kan gjøres gjeldende som ankegrunn over lagmannsrettens avgjørelse om ankegenstandens verdi. Betesda AS har erklært seg enig med de ankende parter i at sakskostnadene for lagmannsretten i forbindelse med spørsmålet om avvisning skal avgjøres samlet når saken avsluttes for lagmannsretten, og at lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse derfor må oppheves.

- (9) Betesda AS har nedlagt slik påstand:

- "1. **Lagmannsrettens avgjerd om sakskostnader i slutningens pkt. 2 blir oppheva. For øvrig blir anken forkasta.**
2. **Betesda AS blir for Høgsterett tilkjent sakskostnader med kr 12.500 inkl. mva."**

- (10) Eieren av bnr. 1253 – E – har ikke kommet med prosesskriv i anledning anken til Høyesterett, men er ankemotpart i saken etter tvisteloven § 29-8 første ledd, jf. § 30-3 første ledd.
- (11) Eierne av bnr. 1137 har i utfyllende prosesskriv 26. juni 2015 og 8. juli 2015 kommet med enkelte merknader til anketilsvaret fra Betesda AS. Anførselen om at saken skulle vært avvist fordi lagmannsretten ikke var rett ankeinstans gjentas. Det anføres at ankeutvalget nå må oppheve lagmannsrettens avgjørelse fordi tvingende vilkår for å fremme saken ikke var til stede da lagmannsretten behandlet saken, jf. tvisteloven § 29-21 andre ledd bokstav a.
- (12) Betesda AS har i utfyllende prosesskriv 2. juli 2015 fastholdt at lagmannsretten er rett ankeinstans.
- (13) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (14) Avgjørelse av hvorvidt ankevilkårene i tvisteloven § 29-13 første ledd er oppfylt, skal treffes ved beslutning, jf. Schei mfl., *Tvisteloven – kommentarutgave*, 2. utgave 2013, side 1046–1047 og Skoghøy, *Tvisteløsning*, 2. utgave 2014, side 1104–1105 med videre henvisninger. Dette gjelder uavhengig av i hvilken retning avgjørelsen går. En tvist om hvorvidt ankevilkårene er oppfylt, kan derfor ikke anses som en tvist om hvorvidt saken skal avvises, og tvisteloven § 19-1 andre ledd bokstav a kommer derfor ikke til anvendelse. Lagmannsrettens avgjørelse om å fremme anken skulle ut fra dette ha vært truffet ved beslutning, og ikke ved kjennelse. Den uriktige form får imidlertid ingen betydning for ankeutvalgets overprøving, jf. tvisteloven § 19-1 fjerde ledd.
- (15) Lagmannsrettens avgjørelse om å fremme anken er truffet av lagmannsretten som første instans, og utvalget har derfor full kompetanse ved avgjørelsen av anken.
- (16) Utvalget er kommet til at anken må tas til følge.
- (17) Hvilke avgjørelser av jordskifteretten som kan ankes til lagmannsretten, er angitt i jordskifteloven § 61 andre og tredje ledd. For alle andre avgjørelser er rettsmiddelet anke til jordskifteoverretten, se jordskifteloven § 61 fjerde ledd.
- (18) Jordskifteretten har her unnlatt å ta stilling til Es krav om rettsutgreiing etter jordskifteloven § 88a, da den ikke fant det "nødvendig å bruke ressurser på tvistebehandling i ... saken". I stedet for å ta stilling til kravet om rettsutgreiing har jordskifteretten besluttet å fremme jordskiftesak etter jordskifteloven § 2 første ledd bokstav b, og i medhold av denne bestemmelsen har jordskifteretten truffet et rettsregulerende vedtak om ombygging av areal. Da rettsregulerende vedtak ikke omfattes av de avgjørelser som etter jordskifteloven § 61 andre og tredje ledd kan ankes til lagmannsretten, må rettsregulerende vedtak ankes til jordskifteretten, se jordskifteloven § 61 fjerde ledd.
- (19) Anken til lagmannsretten er begrunnet med at jordskifteretten har begått en saksbehandlingsfeil ved å gjennomføre omforming av eiendommene etter jordskifteloven § 2 bokstav b uten først å ta stilling til revkviertens krav om rettsutgreiing etter jordskifteloven § 88a. En slik beslutning må etter utvalgets oppfatning i utgangspunktet kunne ankes til lagmannsretten etter jordskifteloven § 61 tredje ledd bokstav a. Dette gjelder imidlertid ikke etter at jordskifteretten har truffet et rettsregulerende vedtak, se tvisteloven § 29-2 andre ledd, jf. jordskifteloven § 63 tredje ledd. Etter at jordskifteretten har truffet et rettsregulerende vedtak, kan saksbehandlingsavgjørelser som ligger til grunn for dette, ikke

lenger være ankegjensstand, men bare brukes som ankegrunn ved angrep på det rettsregulerende vedtaket. Og som tidligere nevnt er det etter jordskifteloven § 61 fjerde ledd jordskifteoverretten som er ankeinstans ved angrep på det rettsregulerende vedtaket.

- (20) Anken til lagmannsretten må etter dette avvises. Det blir da ikke nødvendig å gå inn på hvorvidt kravet om ankesum i tvisteloven § 29-13 første ledd er oppfylt.
- (21) De ankende parter har fått medhold i at anken til lagmannsretten skal avvises. Ankeutvalget finner imidlertid at tungtveiende grunner gjør det rimelig at hver av partene bør bære sine sakskostnader både for lagmannsretten og Høyesterett, da alle partene har et medansvar for det prosessuelle utføret saken har havnet i, og at de prosessuelle spørsmålene ikke tidligere er blitt tilfredsstillende løst, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd.
- (22) Med det resultat ankeutvalget er kommet til, faller den særskilte sakskostnadsanken bort, da utvalget som ledd i prøvingen av anken over lagmannsrettens avgjørelse om å fremme anken har overprøvd lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse i medhold av tvisteloven § 20-9 første, jf. andre ledd, jf. § 20-8 andre ledd andre punktum.
- (23) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Anken til lagmannsretten avvises.
2. Sakskostnader for lagmannsretten og Høyesterett tilkjennes ikke.

Bergljot Webster
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Riktig utskrift: